

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhd., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.

Scriitori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Defecte vechi.

(b.) Nu sunt nici astăzi sporadice cazurile, în cari vechile defecte ale compatrioșilor nostri maghiari recidivează în mentalitatea lor nevindecată de nevrosa sovinismului. Dacă s'ar comporta faptul numai la o stare morbidă a conștiinței de rasă a Maghiarilor, l-am și trata în consecință, ca o aberație, care merită mai mult compătimire, decât muștrare. Dar defectul acesta este mult prea vechiu, ca se nu-și poate da seamă de el cei ce astăzi ar avea puțință, precum și datorință, să se debaraseze de el, sau cel puțin să-l suprime în aceste zile mari pentru toate neamurile, cari alcătuiesc ființa statului ungar, pentru al cărui viitor se luptă deopotrivă toți iiii patriei.

Nu poate fi ceva mai jignitor și mai condamnabil totodată decât când în momente istorice, ca cele de azi, se găsesc încă voci de presă și particulare, cari atribue toate isbânzile și actele de eroism săvârșite pe terenele de lupte ale vitezei noastre armate exclusiv rasei maghiare.

Și mai dureros trebuie să jignească sentimentele eroilor români, germani, slovaci, croați, sărbi, italieni, și în fine a tuturor ostașilor bravi, a căror rasă nu e cu nimic mai inferioară decât cea privilegiată de un noroc al sortii în acest stat, când foștii ministri ungari, conți de o înaltă erudiție, profesori universitari maghiari, și alți bărbați de înaltă situație, la fiecare ocazie remarcă exclusiv virtutea militară a rasei maghiare în acest răsboiu.

Ca și când răsboiul cel poartă armata austro-ungară astăzi, ar fi o luptă de exterminare a raselor, iar nu o validitate a forței monarhie noastră de sub gloriosul sceptru al Habs-

burgilor, al cărui scut a ferit în prima linie rasa maghiară de soarta cea mai dureroasă, care poate se ajungă un popor orfan de orice rudenie în mijlocul atâtitor popoare streine de neamul lui, încunjurat din toate părțile de ele.

O rasă mai isolată în Europa, ca și Maghiarii, nu există; și totuși ei nu găsesc cuvinte de recunoaștere față de celelalte neamuri mult mai numeroase decât ei, chiar și numai în monarhia noastră, ba și în Ungaria propriu zisă, când este vorba, ca să-și scoată la iveală iubul lor eu, propria lor valoare. Psihologicește s'ar mai putea explica această manifestare egoistă, poate chiar determinată instinctiv prin un sentiment inconștient de slăbiciune. Dar rezonabil nu se poate scuza ofenza, ce li se face din partea Maghiarilor celoralte naționalități din patrie, de către noiținea de «honved» se confundă cu ideea de maghiar, sau când regimetele de infanterie din armata austro-ungară, cari se recrutează din ținuturile Ungariei, sunt prezentate ca forțe de răsboiu eminente maghiare.

Nu. Această procedere nu este nici corectă, și cu atât mai puțin logică față de respectul ce se cuvine, și pe care îl dau nemaghiarilor chiar și dușmanii armatei austro-ungare, cari dacă vorbesc de dracii roșii husărești-maghiari, cu acelaș respect laudă și vitezile honvezilor români dela Deva, și eroismul infanteriștilor și artilierilor români din regimetele cu cari au avut ocazia se dea piept în atâtea lupte, în cele patru luni și mai bine, decurse în chipul cel mai săngeros, al actualului răsboiu.

Dar cum virtuțile noastre vechi, virtuțile militare ale rasei noastre latine, nu se pierd, aşa se pare, că nici defectele vechi, defectele rasei maghiare, nu se pot vindeca. Noi din

partea noastră suntem mulțumiți, că ce ni-a dat Dumnezeu, am păstrat cu sfîntenie... virtuțile noastre strămoșești. Cât pentru cei ce au alte daruri dela natură, fie și rămăne fericiti cu ele. Dorim însă să se știe, că precum Maghiarilor nu le place, când presa din străinătate vorbește numai despre armata austriacă, atunci, când apreciază meritele și vitejile de de campul de răsboiu ale soldaților monarhiei noastre, și pretind, ca pomenire să se facă și despre soldații Ungariei, tot așa nu poate să ne convină nici nouă, dacă aceștia sunt prezenți ca soldați de naționalitate esclusiv maghiară, iar ceialalți, nu mai puțin bravi și viteji decât Maghiarii de rasă, sunt ignoranți și trecuți cu vederea. Toți își fac datorință, despre toți să se facă deci pomerenie la toate ocasiunile!

Conrad de Hötzendorf a supra naționalităților. Se comunică din cartierul de răsboiu al presei, că șeful statului nostru major s'a pronunțat față de un publicist italic în chipul următor: «Polonia și Galitia sunt de prezent teatrul principal de răsboiu. Aici se va aduce hotărârea. Sârbia este numai o acțiune subordonată. Soarta ei încă se va decide la nord. În presa italiană mi se fac reproșuri, că așa urmări o politică militară ostilă Italiei. Aceasta nu este adevărat. În calitate de șef al statului major mi-am făcut numai datoria, când m'am îngrijit de întărirea tuturor granițelor monarhiei. Eu am deplină încredere în armată, care a dovedit, că *la noi nu există deosebire de naționalitate, când sună chimearea Domnitorului*.» Foarte adevărat. Si de dorit ar fi, ca în viitor nici în alte privințe se nu mai fie deosebire între popoarele diferențiate ale monarhiei.

Răsboiul.

Cu privire la situația trupelor austro-ungare, cari operează în Sârbia, și au fost necesitate să se retragă din fața dușmanului, care și apără țara, după cum să recunoaște din toate părțile, cu o viteză rară, se dau în mod oficial următoarele informații:

Retragerea forțelor noastre, urmată după glorioase înaintări în Sârbia, a dat ansă la diferite combinații și svenuri, în parte foarte nemotivate. Se dau deci, pe temeiul cercetărilor, făcute fără întâzire, la ordin prea înalt, la fața locului, din partea unei înalte persoane de încredere, militară, necesarele lămuriri. După succesele avute, comanda supremă a forțelor luptătoare din Balcani avea în vedere ajungerea scopului ideal al fiecărui răsboiu, desevărșita înfrângere a dușmanului. N'a ținut însă cont din destul de greutățile, cari erau se fie învinse. În urma timpului nefavorabil, puținele linii de transport de pe un teren foarte neprietic au ajuns adecvări în o astfel de situație, că era imposibil să fie provăzută armata cu alimente și munitioni. Dușmanul apoi își adunase forțe noi, cu cari a început ofensiva. Din partea noastră ofensiva trebuia se fie întreruptă, și a fost poruncă dictată de rațune, ca între imprejurările nefavorabile armata noastră să nu între în luptă decisivă.

Trupele noastre, intrate în Sârbia, cedând imprejurările nefavorabile, s-au retras deci, dar nu au fost bătute. Ele așteaptă cu curaj neînfrânt luptele nove. Celce a văzut bravele noastre trupe, după retragerea făcută foarte cu greu, trebuie să recunoască, că ele sunt de o valoare foarte mare. Că noi, la retragerea aceasta, am avut perderi simțitoare, în oameni și material, e lucru, care era inevitabil. Să fie însă stabilit, că stările lățite des-

FOIȘOARĂ.

Rugăciune.

Străinul meu suflet tovarăș de cale
Credința și-e zare și lupta și-e cruce.
Această lumină te urcă, te duce,
In nemărginire văd ţările tale.

Văd dreapta cărare de tine aleasă
Auriu luminată de-o zare străină,
Cântarea mea urcă și și se închină,
Dar ea de durere-mi e neînțeleasă.

Durerea și eu suntem, fol dintr-o floare,
Cântarea-ți e însă tovarășă-ție,
Asculță-i rugarea când vatra-i pustie
Și du-o cu tine în sus cătră soare.

Ea nu e păgână, nu cade în ţărăna,
Văzând Dumnezeul în el ori mărire,
Ce curăță cerul, ce 'ntunecă firea.
Ea știe că în toate e numai o mână.

Mereu se lumină de fulgere zarea,
Un rug pare lumina și o balta de sânge,
Ea vede credința cum mânila-și frângă,
Acum îngenunchiă smerită cântarea.

Acum când furtună moșia-i răpune,
Acum când s'apropie clipa pierzării,
Te chiamă din valuri din viațel mării
Pe Tine „Iehovah“ credinței străbune.

Trimite porumbul spre noi să coboare,
Alege fecioara prin care să 'nvie
Copilul durerii, al doilea Mesie...
Îl chiamă din cântec atâtea popoare!

Maria Cunțan.

Islamul și răsboiul actual.

Nota caracteristică a creștinismului este religia păcii, religia dragostei adevărate. Doctrina sa morală se înalță pe un pedestal așa de înalt prin normele sale: „Iubiti pe vrăsmașii voștri, grăbiți de bine pe cei ce vă grăbesc de rău pe voi, faceți bine celor ce vă urez pe voi și vă rugați pentru cei ce vă asupresc și vă gonesc pe voi“. (Mat. 5, 44)

Atâtă dragoste și atâtă abnegare se cuprinde în cuvintele acestea! Tu ești creștin și creștin fiind înima ta trebuie să se înțelegă pentru ființă, care o viață întreagă să a muncit din resuță să te ră pună; limba ta trebuie să rostească cuvinte de dragoste și compătimiri față de aceia, care numai venin și ocară varsă asupra ta;

mâna ta trebuie să se întindă cu dragoste și dănicie spre aceia, care nănat de valul urei, ce-i stăpânește cu putere întreaga să ființă, îi-a întristat adesea suflul tău bun și, când impresurat de dușmanii sără milă, singură puterea cuvântului îi mai rămâne armă de apărare, tu n'ai voie să blasphem, n'ai voie să implori mânia cerului, ci trebuie să te rogi pentru cei ce te asupresc și te golesc pe tine, ca să te arăți cu adevărat îu al Tatălui din ceruri, care soarele său îl răsare peste cei buni și peste cei răi și plăoaie o revârsă peste cei drepti și peste cei nedrepți, de o potrivă.

Cată dragoste, cătă abnegare!

Crestinul, însușit și întărit de spiritul nobil al doctrinei sale morale, trebuie să fie factorul principal al păcii și armoniei din viața socială și politică a omenirii. Când degenerat, el nu mai posede energia necesară pentru respectarea acestor norme cardinale ale doctrinei sale morale, echilibrul păcii și armoniei generale se clătină, valuri răsboinice se răscoale sălbătice în spatele neamurilor și focuri infernale se aprind în largul pământului. Dar doctrina morală a creștinismului rămâne și în focul răsboelor ceea-ce era mai înainte: propoveduirea solemnă a păcii și armoniei universale.

Nu tot șaga se prezintă doctrinele morale ale celoralte religii monoteiste. Se

schimbă momentul acesta de morala mochamedană.

Islamul încă dela începutul infiripării sale își stabilise ca scop al său: spălarea vechilor credințe politeiste, de o închipuire minunată, ale poporului arab. Înlocuirea lor cu principiile doctrinei mohamedane și reprimarea roadeilor frecvente ale creștinismului. Si, în lupta aceasta purtată veacuri de-a rândul cu energia unui fanatism legendar, islamul n'a ignorat nici puterea armelor spirituale, dar nici orgoliul de întrebântare ușoratică a mijloacelor brutale de reprimare. Si, musulmanul a uzat de mijloacele ce e mai sălbătice ale forțelor brute, cu nelegitim, ci pe baza principiilor fundamentale ale credinții și moralei islamiciste, pe baza normelor de cordură ale concepției religioase-morale mohamedane.

Islamul împune răsboiul. Il impune cu o notă sătăcă de imperativă și etat de pronunțat, încât rămâne surprins de inferioritatea morală a acestei religii. Împune obligatoriu musulmanului de a-și propovedui principiile sale religioase, a converti și a ocupa, prin toate mijloacele posibile, teritoriul acela, cere forma odată proprietatea popoarelor islamică. Răsboiul vă este orânduit și el vă este urât, scrie Coranul, (II, 212). Si, poate că urăt tocmai ceva ce vă este bun și îmbăti ceva ce vă este rău, însă D-zeu o știe a-cesta, iar voi nu o știu.“ (II, 213), Dum-

nutrească cu tărăte și, în legătură cu aceasta, cantitatea de tărăte de cădă are trebuință la nutrire pe o lună de zile, deoarece nimeni nu poate să cumpere mai multe tărăte, decât pentru trebunțele pe o lună și nici inspectoratul nu e îndreptățit a asemna cantitatea mai mare.

Pe baza asemnării inspectoratului proprietar poate să cumpere tărătele dela morile pe care le va numi (desigur) inspectorul.

Se atrage băgarea de seamă asupra tărătelor de cucuruz, cari până aci nu prea erau cunoscute, dar cari, după părerea celor principali, sunt de mare valoare față de prețul redus cu care se pun în vânzare. Unica scădere a lor este că proporțional sunt mai ușoare, și apoi că de oarece se strică mai curând, nu pot fi tinute timpuriu indelungat în saci. Din acestea cauze este potrivit că proprietarii își să afie dela diferitele mori, când anume macină cucuruz, ca astfel să poată transporta tărătele indată după măcinat.

Sibiu, 22 Decembrie n. 1914.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucuța, Vic. Tordășianu
președinte. secretar.

NOUTĂȚI.

La cartierul general. Arhiducele moștenitor de tron, care a raportat Monarhului despre vizita făcută la trupele din Bucovina, s'a întors dela Viena la cartierul general al comandanților suprem de armată.

Moștenitorul de tron va purta titlul de Este. Un act din 31 Oct. 1914, semnat de Majestatea Sa Monarhul, închivățează, în conformitate cu testamentul facut de răposatul arhiduce și principe de Modena *Francisc și de răposatul arhiduce Francisc Ferdinand*, ca arhiducele *Carol Francisc Iosif* și urmășii săi, născuți din căsătorie de rang egal, să poarte numele și marca familiei Este.

Avansări în armata comună. Monitorul Oastei publică o serie de avansamente în corpul ofițerilor armatei c. și reg. Între oterii avansate găsim pe următorii români: La trupa infanteriei: La rangul de major: căpitanii Iuliu Boroș din reg. 5 și Dumitru Turcu reg. 41. La rangul de căpitan: locotenentii Leo Cimpoca de Serova reg. 65, Pompeiu Andreu reg. 39, Gheorghe Muntean reg. 37, Ovidiu Ivașcu reg. 61, Eremie Hamza reg. 43, Theodor Serb reg. 33, Ioan Hidu reg. 43, Traian Popa reg. 64, Moise Riscutiu reg. 33, Valer Șandor de Vist reg. 33, Stefan Turtorean reg. 41, Alexandru Maniu reg. 61, Semproniu Luca reg. 31. La rangul de locotenent: sublocotenentii Victor Precup reg. 32, Dumitru Popovici reg. 50, Valeriu Dănilă reg. 51, Emanuil Piso reg. 62, Nicolae Candrea reg. 62, E. Verindean reg. 31, Gheorghe Buna reg. 50, Romulus Moldovan (împărțit la artleria de camp), Petru Bobic reg. 43, Ioan Dima reg. 49, Petru Balica reg. 50, Dumitru Călțun reg. 64, Ladislau Trica reg. 43, Marcel Aslan reg. 83, Maximilian Bicean reg. 12. La rangul de sublocotenent: aspiranți de ofițeri: Ilie Cămpian reg. 34, Pavel Nedelciu bat. de vân. 28, Gedeon Seraciu reg. 1, Ioan Braia reg. 33, Gheorghe Sorescu reg. 2, Basiliu Nicoară reg. 59, Valerian Russindariu reg. 57, Aurel Crainic reg. 51, Cornel

luptă împotriva Germaniei și a Austro-Ungariei, merită pedeapsa lui Dumnezeu, cauzând prior acut lor pagubă Califului?

— „Da!“

Aceasta este fetva sfântă, emisă de padisul islamului în 15 Noemvrie n. Populația agitată a primit cu o insuflare nedescrisă acest apel catehetic, în care se dă un răspuns categoric, celor mai actuale întrebări, cari preocupă sufletul muzelmanului adevărat în zilele acestea de conflagrație generală. Eas filii lui Mohamed, înstrenuit de valul vremii, prin largul rărilor ortăcice împotriva islamului, citește cu teamă în suflet acest apel rezolut, în care se reoglindează cu atată esacitate concepția religioasă a islamului despre răboiu actual. În sufletele lor, înstrenute de leagănul operei lui Mohamed prooroc, trăiesc încă dorul cald de a-și oferi serviciile modeste salvării și triumfului islamului; dar împrejurările mastere între cari își macină viața, împedează realizarea acestui dor ferintă și ei, nenorociți adepti ai lui Mohamed, își îndrepătă cu drag privirea înăcrimată spre matasa boltii albastre, îă fiecare amurg îmbrobodit în ceată, unindu și glasul îninii lor triste cu glasul milioanelor de fi și lui Mohamed, cari toti înaintă smerită rugăciune Tatălui din ceruri, în licărirea celor din urmă raze de soare...

Târnaveanul.

Vorona reg. 63 și Paul Pojan reg. 62. La arma artleriei: La rangul de căpitan pe locotenentul Coriolan Bardosy la reg. de art. 34. La rangul de locotenent: sublocotenentul Ioan Gieja reg. art. de munte 2 și sublocotenentul Radu Corcea reg. de art. 34. La rangul de sublocotenent pe aspirantul de ofițer Olimpiu Curta reg. de art. 21.

Aca de Barbu. Un amic al ziarului nostru a avut bunăvoița să ne trimită mai multe rapoarte de ale ziarelor locale din Sighișoara, din cari afișăm, că la concertul de binefacere dat acolo în 7 Noemvrie în favorul „Crucii Roșii“ a cooperat și dominoșoara *Aca de Barbu*, o cântăreață de operă de primă forță, care cu glasul ei admirabil de frumos și bine instruit a captivat numărul public, care a aplaudat-o cu frenesie. În deosebi au plăcut mult frumoasele doine românesti, cântate de dominoșoara Barbu. La expoziția de păpușe, care a fost aranjată în Sighișoara la 10 Decembrie, asemenea și-a avut doară Barbu parte sa principală, și ziarele locale de acolo sunt încantate și de astădată de prestația ei. Luăm act ca bucurie și noi despre asemenea evenimente și notăm, că distinsa cântăreață e nepoata protopărintului nostru din Sighișoara, *Demetru Moldovan*.

† **Romulus Dănișan.** Ni se scrie, că fiul lui *Vasile Dănișan*, protopop în Brad și deputat dietal, *Romulus Dănișan*, în etate de 23 ani împliniți, doctorand în drepturi, stipendiat al fundației Gozdu, voluntar în Reg. 64 de infanterie, a căzut mort în luptă din hotarul În 3 Decembrie n. și după ce au incetat puțin pușčărurile, bunii săi ai lui de luptă, vre-o 4, scăpați cu viață, i-au săpat groapa și l-au înmormântat, punându-i la cap o cruciuliță de crengi pe care au scris cu ceruză numele lui. Au fost trimiși 12 înșii în patrulă pe o coastă, unde și-au săpat un arc mai mic și s-au așezat în el. Decedatul erou s'a ridicat ca să puște și l-a ajuns în acel moment un glonț în gură. A făcut vre-o cătiva pași, până a ajuns la un gard, peste care s'a răsturnat căzând mort. Trimită cerul măngărești indurerătorilor sei părinți și facă, ca această jertfă, împreună cu celelalte jerife curate ale mulților săi ai neamului românesc, să aducă pentru poporul nostru roadele dreptății!

Prețul maximal pentru ovăs. În foiajă oficială a apărut ordinul guvernului ungarian, care staborește prețul maximal pentru ovăs cu 24 coroane de majă metrică. Hotărârea intră în vigoare cu ziua de 25 Decembrie 1914. La vânzare în cantități mai mici prețul poate să fie în proporție urcat.

Numai pentru despăgubire. Din Tokio se anunță: Guvernul japonez a declarat în parlament, că dacă armata Japoniei va lua parte la răboiu european, aceasta n'are să facă decât pentru o despăgubire corepunzătoare.

Cas de moarte. Micul *Ilie Popescu*, fiul lui advacat Dr. Ilie Popescu din Reghin, a decedat în 22 Decembrie n. după un morb scurt, însă plin de suferințe, în anul al 5-lea al etății și a fost înmormântat în cimitirul comun din Reghin, eri, Joi, în 24 Decembrie n. la orele 2 p. m. Odihnească în pace.

Resturile armatei. Știri din Bruxela dau următoarele cifre despre armata belgiană: Din 4 August până în 1 Septembrie armata belgiană a pierdut 25 mii de morți. În Franță se găsesc 30.000 în Anglia 22.000 de răniți. În Germania sunt 35.000 prizonieri, în Olanda 32.000 internați. Din armata întreagă de 200.000 soldați belgieni au rămas abea 40.000 de oameni.

Misiunea lui Take Ionescu. Se vedește din Viena, că și Take Ionescu a plecat din București la Sofia și Atena în misiune de mare importanță. La întoarcere politicianul român se crede că va trece și pe la Niș.

Introducerea cenzurii în Italia. Din Roma se anunță, că s'a introdus și acolo cenzura. S'a interzis cu stricteță tuturor ziarelor să comunică știri despre mișcările militare italiene.

Din cartierul lui Joffre. Cartierul general al comandanților francez Joffre este un model de simplitate spartană. De obicei e instalat într-o clădire școlară, și rar în cutare castel. Ofițerii lucrează acolo la mese de brad. Odaia lui Joffre e aproape goală, nici un covor, nici un lux, în schimb o mulțime de sărmă telefonică se încreiază pe păreti. Pe table de lemn sunt lăturate harte mari, pe care generalul conduce lupta. În fața cartierului, stau câteva automobile și câțiva soldați de pază.

De imitat. În Brașov s'a instituit în clădirea casarmeii nouă de infanterie un birou de informații în ce privește poșta de campanie. Informațiunile se dau din partea regimentului brașovean de infanterie Nr. 2.

In urma răboiului. Conform socotilor făcute de englezi, Belgia a suferit pe următoarele răboiului o daună de *sase miliarde de franci*. Germanii zic, că paguba belgiană nu este mai mare de un miliard, din care 500 de milioane sunt contribuție de răboi. — Fără indoială, adevărată daună nu se poate încă statori nici măcar aproximativ.

Lipsă de arme. Raportorul militar al unui ziar din Stockholm arată, că armata rusă a pierdut până în Decembrie 1100—1300 de tunuri, va să zică a patra parte din artleria sa modernă. Știri autentice confirmă, că trupele rusești simțesc lipsa puștelor moderne: soldații trimiși la luptă, în timpul din urmă, sunt provăzuti cu arme vechi sisteme Bendar, care de mult erau deja scoase din întrebuitare. Comandărea rusească face acum mari încordări să transpoarte din America armele necesare în număr suficient, — ceea ce se crede că nu-i va succede. Lângă năcezul acesta se mai adaugă faptul, că s'a redus prin pierderi considerabile și numărul ofițerilor ruși.

Crește antipatia. Ziarul *Gazette de Lausanne* scrie pe temeiul informațiilor parisiene: Nu începe nici o îndoială, că s'a realizat un lucru ce era de previzuit: reporturile nu numai s'au răcit, ci s'a ivit antipatia între opinionea publică franceză și Anglia. Pretutindeni în Paris sunt invocați englezii pentru nenorocirile inducate de Franță. Ajutorul englez, zic parisienei, este aproape nul. Scopul urmărit de Anglia este întinderea intenționată a răboiului, căci săa pretinde interesul ei particular. Aceasta nu mai poate merge aşa. Dacă Anglia nu va da aliațului său ajutorul militar promis, poporul francez va cere cu putere irezistibilă, ca guvernul să facă pace cu Germania fără considerare la englezi.

Se recomandă crucea. Mai mulți specialiști în economia națională și profesori universitari din Berlin adresează poporației un apel, în care se recomandă cea mai mare cruce cu privire la unele alimente. Eată ce spun savanții: Stăpânirea engleză are de gând, ca prin foame să ne constrângă cu vremea să facem o pace rușinoasă pentru noi. Ca să zădărnicim plenul acesta, modul de trai al poporului nostru are să se acomodeze împrejurărilor economice locale. Să fim cruceatori în consumarea pânei de grâu, a carnei, unsorii și untului. Să ne nutrim mai ales cu alimente care se produc în cantitate îndestulătoare în interiorul țării, bună oră: cu cartofi, secără, verdețuri, poame proaspete sau fierte; să se consumă și zahăr, deoarece nu numai se găsește destul în țară, ci este tot odată și un excelent articol de nutremânt.

Domnii abonați ai ziarului nostru, în restanță cu abonamentul, sunt rugați să-l achite în timpul cel mai scurt posibil, ca să ne putem încheia societatile de finea anului. Asemenea și domnii în restanță cu taxele pentru anunțurile publicate în ziarul nostru.

Administrăția.

Cărți și reviste.

Carte de cântări bisericești, funebrale și colinde, aranjate pentru una și două voci, pe baza vechilor melodii bisericești, de Atanasiu Lipovanu, Invățător. Arad, Tip. Diecezană. — Cuprinde, pe 50 de pagini, răspunsurile liturgice pentru Dumineci, răspunsuri liturgice la sărbători, răspunsuri și cântări funebrale, în sfârșit 9 colinde. Prețul 1 coroană. Se găsește de vânzare și la Librăria Arhidicezană în Sibiu.

Teatrul.

Vineri, în 25 Dec., după ameazi la 3 ore, cu preturi reduse: *Barbarii*, comedie în 4 acte. Seară la 7 și jumătate: *Sângere fierbinți*, farsă cu cântece în 3 acte și 7 tablouri.

Sâmbătă, în 26 Dec., d. a. la 3 ore *Copoiul*, comedie. Seară la 7 și jum.: *Gornistul stabului*, farsă cu cântece în 4 acte. Dumineci, în 27 Dec., d. a. la 3 ore *Dansatoarea spaniolă*, farsă în 3 acte. Seară la 7 și jum. prima reprezentare de opere: *Liliacul* cu muzica de I. Strauss

Din Turda.

Pentru răniții din spitalele din Turda au sosit la adresa Reuniunii femeilor române din Turda următoarele lucruri:

Din comuna Agărbeș (Aranyos-Egerbegy) s'a colectat prin domnul Vincentiu Oresan preot și soția sa Aurelia Oresan 79 cîmeș, 65 părechi pantaloni de pânză, 43 stergare, 20 lepedee, 6 merindare, 14 fete de perini, 1 perină, 2 fete de masă. 6 coti de pânză, 6 coroane bani, dela următoarele: Turean Ana (Suci), Brad Ana lui Chifor, Nireșeanu Susana, Dragota Lina lui Vasile, Dragota Veronica lui Gligor, Corovei Susana lui Ion, Sebeni Todora lui Ilie, Jova Ana lui George, Sebeni Todora Hanpu, Dragota Maria, Petrisor Todora, Dragota Maria, Spălnacan Fira, Felecan Dochita, Corovei Maria, văd. Sebeni Maria, Stoica Todora, Stoica Ana lui Sand, Chețan Catalina, Tușa Susana, Rosca Maria lui Mihail, Marinca Palaghia, Dragota Maria lui Ilie, Marina Anica, Rosca Todora lui Vasile, Călin Raveca, Petruțiu Maria lui Vasile, Gițiu Floarea, Pop Maria lui Augustin, Tritean Todora, Rogozan Sîia, Rus Maria lui Aug, Felecan Ana, Pop Paraschive, Ferdean Susana, Ferdean Maria, Rus Susana, Josiava Maria lui Augustin, Turean Ana lui Chifor, Rad Măriuca lui Ilie, Josiava Mariuca, Porcila Lina I. Todor, Rad Maria lui Ion, Ardelean Sîia, Corpodean Ana, Almăsan Maria, Josiava Susana lui Ion, Crișan Susana lui Nicolae, Sebeni Maria, Tritean Susana lui Ion, Moga Anisia, Vesca Susana, Bozedean Todora, Vasincă Susana, Rad Maria lui Todor, Vasincă Maria, Sebeni Ana lui Jacob, Jova Ana lui Ion, Jova Susana, Rad Anica lui Ilie, Turean Ana lui Ion, Dragota Ana, Sebeni Ana căpitan, Indolean Ana, Porcila Ana, Turean Maria lui Ilie, Chețan Ana lui Tanase, Dragota Maria I. Vasile, Vesca Maria, Vesca Ana, Sebeni Florica, Petruțiu Susana, Floarea Maria, Vasincă Ana, Mocean Ana, Tatar Ileana, Petruțiu Ana, Vesca Susana lui George, Rosca Bonbura, Vesincă Susana, măsar, Marinca Ana lui George, Sirb Ana lui Mitru, Dragota Maria lui Ion diac, Sebeni Sîia lui Ion, Dragota Ana lui Ilarie, Dragota Sîia, Dragota Ileana, ved. Jona Lejos, Menasagi Iona, Petruțiu Ana, Marina Nastasia, Surd Sofia, Baginean Ana lui Vasile, Tritean Todora, Corovei Maria, Tatar Susana, Marinca Ana lui Ion, Porcila Sîia, Sirb Anica lui Mihail, Sîv Susana lui Ion, Aurelia Oresan, Marina Susana lui Josif, Bente Paraschiva lui Jon, Bente Ana lui Ion, Sirb Ana lui Mihail, ved. Josiava Todora, Marinca Anica lui Mihail, Turean Ana lui Mihail, Apahidean Anica, Crișan Maria lui Gligor, Sirb Ana lui Mihail Ignat, ved. Rosca Susana, Rosca Todora lui George, Sav Susana lui Niculae, Petruțiu Susana lui Ilie, ved. Jova Maria, Vasincă Anica lui Nicolae, Todor alui Mihail, văd. Turean Ravecal lui George, Corovei Ileana I. Ilie, Sirb Ana I. Joan și Dragota Maria.

Din comuna Mureș-Decea (Maros-Décse) s'a colectat prin Victoria Crișan, Virginia Crișan și Paraschiva Poiana: 12 cîmeș, 9 pantaloni de pânză, 22 stergare, 9 lepedee, 5 fete de perini, 1 perină, 2 servete, dela următoarele: Tîțiana Crișan preoteasă gr. ort., Victoria Crișan, Virginia Crișan, Victoria Stefu preoteasă gr. cat., Veronica Popa, Paraschiva Poiana, Raveca Onita, Ana Kindl, Veronica Pastor, Melinchia Ciungar, Baláz Györgyné, Eleonora Tasca, Sinefta Pastor, Uiană Tasca, Anica Tabără, Florica Crișan, Anica Pastor, Molnár Istvánne, Szántó Zsigmond, Hari Mihályne, Maria Selejan, Varga Zsigmond, Takács Istvánne, Takács József, Horváth Józsefné, Katona Józsefné, Dafina Aldea, Veronica Oltean, Veronica Stefu, Florentina Stefu, Péter István, Péter Dezső, Maria Poiana, Horváth Zsigmondne, Sîa Barna, Varga Mihályné bătr., Varga Mihályné tanără, Palaghia Popa, Maria Pastor, Leontina Stefu, Veronica Oltean, Valeria Paul.

Din comuna Grind-Cristur (Gerendkeresztsz) s'a colectat prin domnul Vasile Stanescu preot și soția sa Eufemia Stanescu 6 cîmeș, 3 părechi pantaloni de pânză, 15 stergare, 1 păr. obie, 1 bucată de pânză, 1 merindare, 1 lepedeu,

Nr. 744/1914.

(614) 3-3

Concurs.

Pentru intregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul Dionisie David, din parohia de clasa a treia Scoreiu, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului, pe baza rezoluției Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan din 29 Noemvrie 1914 Nr. 13414 B, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Teatrul Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post de capelan sunt jumătate din venitele fasonate în colo B, pentru intregirea venitelor preoștești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan să și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în Avrig, (posta Avrig, Felek, Szembenegey) până la terminalul susinădat, având a se prezenta în vre o Dumineacă sau sărbătoare la biserică spre a cănta, eventual a celebra și cuvânta, și a face cunoștință cu poporul și pofta comunei.

Avrig, 1 Decembrie 1914.

La însărcinarea Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan.

Ivan Căndeală
protopop.

Nr. 861/1914.

(612) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școală conf. gr.-or. română din Spring, tractul Mercure, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Salarul impreunat cu acest post e: 600 cor. din repartiție de pe popor, iar restul până acum încă nevorbat dela stat se va cere din nou pe baza documentelor existente, dar la caz că nu va succede aceasta, comuna bisericescă nu deobligă al întregi din propria sa putere.

De cărtir se va îngriji comuna bisericescă și 1/4 jug. de grădină.

Pe lângă îndatoririle regulaamentare alesul va fi dator să conducă copiii la biserică Dumineacă și sărbătoarea și a căntăcu răspunsurile liturgice.

Cei cu cunoștințe mai măcinate vor fi preferați.

Petițile concursuale au să fie asternute în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat având concurenții a se prezenta în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercure, 27 Noemvrie 1914.

Oficiul protopresbiteral ort. a Mercurei în conțelegeră cu comitetul parohial respectiv.

Avg. S. Peenaru
protopop.

Nr. 600/1914.

(615) 2-3

Concurs.

In urma ordinului Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan din 25 Noemvrie a.c. Nr 12969 Bis. să scrie concurs din nou pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Miluan, protopresbiteral Uugurașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea dotației dela stat.

Cererile de concurs întregite conform normelor din vigoare, se vor înainta sub sănătății oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iar reflectanții la acest post, cu prealabilă cunoștință la oficiul protopresbiteral au să prezinte înainte de alegere, în vre o Dumineacă sau sărbătoare în biserică spre a cănta, cuvîntul sau a servir sf. liturghie și a face cunoștință cu parochienii.

Fizeșanpetru, 2/15 Decembrie, 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Ungurașului, în conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Pavel Roșca.
protopreb.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Calindarul arhidiecezan
pe anul 1915

cu řematismul autentic al bisericei ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil., plus porto poștal 20 fil.

Nr. 374/1914.

(613) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul Dionisie David, din parohia de clasa a treia Scoreiu, protopresbiteral gr.-or. al Avrigului, pe baza rezoluției Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan din 29 Noemvrie 1914 Nr. 13414 B, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Teatrul Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta sub semnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescrișilor reglementare, se vor prezenta în vre o Dumineacă sau sărbătoare la biserică, spre a cănta și predica, respectiv a celebra.

Hațeg, la 26 Noemvrie v. 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 756/1914.

(616) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Soatul maghiar, din protopresbiteral Turda se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima inserare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coale B, pentru întregirea dotației preoștești dela stat.

Concurenții să și înainteze petițile concursuale instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral și cu previa încuvîntare a acestuia să se prezenteze în biserică spre a cănta, celebra și a face cunoștință cu poporul.

Turda, la 5 Decembrie 1914.

Oficiile protopresbiterale gr.-or. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Iovian Murășanu
protop.**Orfanii Neamului**Roman naționalist
de**N. Radulescu-Niger.**

Prețul: 4 cor. + 20 fil. porto.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezană, și se vinde legată în coarde roșie și vânătă cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preotilor, profesorilor și învățătorilor, la comande de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trubunile sufletești ale oricărui creștin, ci și ca dar la copii, pe sărbătorile Nașterii Domnului, precum și pentru ostașii din resed, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

Nr. 374/1914.

(613) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul Dionisie David, din parohia de clasa a treia Scoreiu, protopresbiteral gr.-or. al Avrigului, pe baza rezoluției Preavenerabilului Consistoriu arhidicezan din 29 Noemvrie 1914 Nr. 13414 B, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta sub semnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescrișilor reglementare, se vor prezenta în vre o Dumineacă sau sărbătoare la biserică, spre a cănta și predica, respectiv a celebra.

Hațeg, la 26 Noemvrie v. 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.**Cărți nouă apărute**

se află de vânzare la

Librăria arhidicezană, Sibiu.**Biblioteca Teatrală**
edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt, Bucătăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcăiană-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patologuri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32 Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zee, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, drăma istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courteine, Invingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micul minciнос, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monologe de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișca. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragicomediă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 44. Arthur Conan Doyle, Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 45. L. Ciocârlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 46. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 47. I. Dragoslav, Povesti de Crăciun. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 48. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 49. I. Lamarine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 50. Camille Cocuand, Suferințele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 51. Arthur Conan Doyle. Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 52. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 53. V. Rakosi, Satul meu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 54. Louis Iacoliot, Vănătorii de rob dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 55. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. — 5 fil. porto.

Nr. 56. Al. Cazaban, Rozica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 57. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 58. Al. Dumas Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 59. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 60. Carl Ewald, Icoane din viața plantelor și anumitor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 61. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 62. Camille Cocuand, Suferințele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 63. Arthur Conan Doyle. Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 64. L. Ciocârlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 65. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 66. I. Dragoslav, Povesti de Crăciun. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 67. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 68. I. Lamarine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 69. Camille Coc